

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Redactor: ION RAȚIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pitic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stoianovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare și paritc. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Ofensiva culturală.

Guvernul și-a săpat adânc pe tabla cerată a pre-ocupărilor din actuala guvernare: ofensiva culturală.

Noi numai bucura ne putem la asemenea manifest are, căci nu se poate, când ai plecat să propovăduieși-cultura, să nu întâlnești în cale pe învățător, căci doară pe umerii lui se așază toate proiectele de inițiativă și toate rapoartele de seceriș al rodului cules.

Că umerii aceștia nu-s de titani o știe ori și cine, alt agent de cultură nu știm să fie, să se creeze acum iarăși ne vine greu să credem. Deci intensificarea culturală se reduce la proporțiile la cari îl știm pe învățător ca situație în așezarea acestei țări.

Ne vor sosi ordine speciale cu privire la cercurile culturale, la biblioteci populare, conferințe, șezători culturale, teatru, cooperație, broșuri, bilete de loterie, reviste etc. și toate acestea le încredințezi unui abia eșit din școala normală cu sufletul ales cei drept, dar menit de împrejurări să descurajeze și să se dea după păr, o vorbă curentă pe aici, ceea ce înșamnă să fie una cu cei vechi, pe cari îi rod scepticismul în ce privese ofensiva culturală.

Am spus, în paginile acestei reviste, că învățătorii sunt și ei, ca orice categorie de funcționari, cu situația, leașa conform pregătirii lor și mai ales a greutății lor în așezarea socială și când îi-se cere și prestează *apostolat*, se cuvine a-i ridica situația învățătorului, căci a face *apostolat* mi se pare că e o calitate, azi, rezervată singuri învățătorilor.

Așadară să nu se înceapă dela coadă. Intăi să-mi creez falanga de apostoli culturali și vor veni dela sine, ca dintr'o minune, toate binefacerile ce isvoresc de pe urma împrăștierii de lumină.

Toma Cociștu.

Șezătorile cu copii.

Tovărășiile și Muzecele școlare, ca stimulente la înfăptuirea școlii active.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
de Ralca Ioan Inv. dir.

Prăgătirea pentru viața socială nu se învață din cărți, ci din deprindere. Aceasta este în principiul școlii active. Școala trebuie să fie o mică societate, în care elevul trebuie să fie activ, să se formeze pentru lupta vieții. În această privință în alte țări s'au făcut multe încercări, încununate de succes. Sunten datori a pregăti pe elevii pentru viața socială având în vedere idealul nostru, care este o societate sănătoasă, puternică și românească.

Russo de acum două sute și ceva de ani zicea: Elevul trebuie să lucreze ca un țăran și să gândească ca un filozof

Pestalozzi zicea: că învățătorul să se lege strâns de realitatea vieții și să-și formeze elevii conform cerințelor naturale.

Fichte „filozoful idealismului activ” zice: „Nu numai știința ci și fapta sunt menirea omului, totul să se întemeieze pe o acțiune vie.

Iată! ne trebuie deci omul acțiune și acțiunea nu se învață ci se deprinde.

Școala primară e singurul așezământ de cultură și educație, pus la îndemâna poporului și supus unei riguroase obligativități. Cătră acest așezământ, deci, trebuie să ne îndreptăm privirile.

După cât se știe până azi, cultura e singurul mijloc mai eficace, care face deosebirea între indivizi, cultura este unica salvare a nenorociților din marile mase a popoarelor.

Pentru ajungerea acestui scop, va trebui ca de pe băncile școlii elevul absolvent să iasă cu un gust format pentru cultură. Fiecare elev intrat în societate, să fie un agent de cultură în rosul său. Un căutător de cărți și-un năzuitor spre mai bine.

Când s'a născut în el această năzuință, suntem siguri, că va continua cu cetitul și după sfârșirea anilor de școală. Când o școală va da nu numai scrisul, cetitul mecanic și o listă de cunoștinți oarecare, ci și un gust de citire sănătoasă și-a făcut toată datoria. Opera ei nu va rămâne sterilă, și se va continua singură și sigură. Dându-se această deprindere spre citire liberă din anii tinereții, rămâne în toată viața omului ca un izvor de mângâiere intimă și ca o unealtă de perfecționare culturală auto-didactică.

Cartea este un foarte bun mijloc, prin care se poate veni în contact cu alte spirite și reprezintă unul din expedientele cele mai economice.

Țăranul nostru nu citește că n'a avut dela cine dobândi gustul cetitului; în copilărie, la școala satului nu i-sa cultivat interesul pentru citirea liberă a cărților frumoase. Ba acolo chiar i-sa ucis acest avânt prin seacă și moarta bucheriseală. Nu i-sa insuflat gustul de citire, fiind-că nici învățătorii în majoritatea cazurilor nu-l'au pentrucă nu-l'au căpătat dela școlile la cari au învățat.

Entuziasmul din entuziasm se naște, sau cum ar zice cel mai mare învățător al lumii Isus Hristos, lumină din lumină. De unde să pornească însă acest imbold spre cultură? Cine să i-a inițiativa? Ba, cine este factorul răspunsabil char, față de această mișiune? Sigur, tot învățătorul.

Prin mâinile lui se perindă zecile de generații și el are răspunderea cea mai mare, înaintea creatorului. El, va trebui să insuflă gustul spre cultură. Și cel mai bun mijloc va fi organizarea șezătorilor cu copii.

Fără să mai așteptăm îngăduirea programelor oficiale și fără teama că ce vor zice organele de control, învățătorul trebuie să-și destine măcar un ceas pe săptămână ca „ceas de povești” sau „ceas de șezătoare.”

O oră furată lecțiilor plicticoase, când ne e toată voia bună acasă și care trebuie revărsată copiilor dornici de recreiere și de refugiu în lumea poveștilor.

Ceasul poveștilor trebuie anunțat copiilor ca un fel de faoare, ca o răsplată meritată, pentru a i-se da importanța cuvenită și trezi interesul pentru el. Bine e să n'aibă această șezătoare nimic obligat, ba dimpotrivă, să lase copiilor deplină libertate de manifestare, să aibă aerul de sărbătoare, de recreație voioasă, ca să se asemene cât mai mult cu șezătorile de acasă.

Șezătoarea de altfel răspunde unui ecou atavic milenar. De

mii de ani, din vremea sălbătăciei, omul a simțit nevoia după masă, sara la odihnă, în jurul vetrei focului să se smulgă din mijlocul preocupărilor materiale, să trăiască cu spiritul, ascultând fel de fel de povești și întâmplări. La fel au făcut și copii lui. Vatra și focul au fost doar singurele școli și plăceri spirituale pentru mângăierea sufletului și în bunarea lui, în lungul atâtor amar de ani, când moșii și strămoșii noștri stau cu vitele lor la munte, din cauza invaziei hoardelor barbare. Dorul de-a ști și de-a învăța există în sufletul românului.

Trebuie reluată tradiția șezătorilor și făcut ceva în spiritul ei. Trebuie pentru pregătire și facilitarea ei de introdus în programul săptămânal, după cum spuneam și mai sus, un ceas ori două de lecturi și povești libere; „șezătorile cu copii” ceasul de povești din practica școalei americane.

Copilul soarbe povestea cu toate puterile sufletului, cu lăcomia cu care a supt laptele. Îi place povestea fiindcă îl încântă îl transportă, îi lărgeste și-i înfrumusețează viața, pentru că povestea îl conduce să cunoască lumea, și-i aduce prieteni.

Cu alte cuvinte povestea este un prilej de expansiune vitală, o formă de adaptare la viață.

Copii ascultă cu plăcere întâmplările animalelor și plantelor cari vorbesc, se ceartă, se ajută ori glumesc ca noi oamenii. Lucruri absurde pentru noi, dar foarte firești pentru copil și acestea îl distrează nespus.

Copiii le place să populeze lumea cu urieși, pitici, zâne smei, grădini fermecătoare etc. Le văd, le visează, le cred mai reale ca realitatea. Poate tocmai pentru că sunt absurde, sunt pline de farmec.

Zănele există tocmai pentru-că sunt imaginare, există pentru-că omul le-a creat.

Povestea este iubită de copii pentru că în ea se cuprinde ceva din curiozitatea lor, le satisface setea de explicații și dorul de-a cunoaște.

Dacă în lume sunt atâția oameni nesimțitori, cu o viață afectivă foarte săracă, e pentru că în copilăria și tinerețta lor, nu a fost dezvoltată viața afectivă, simțirea din adânc și de departe, n'au auzit dela nimeni „graiul vremilor” de nicăieri n'au ascultat poveștile lumii de demult.

Gustul de-a povesti este o dispoziție moștenită și pe această dispoziție moștenită, de a se împărtași unii dela alții, de-a se strânge lumea la șezători, intrând într'o comunitate de simțiri să asculte lucruri frumoase, trebuie să se întemeieze străduințelenastră spre o repede îndreptare a țaranului către carte.

Școala noastră, de câteva decenii de când e n'a făcut aproape nimic pentru acea foame a sufletului ce se simte la șezători. În loc să captiveze spiritul acestei școli seculare de cultură popu-

lară, adaptându-l, ea l-a ucis prin piesele grele de înțeles de multe ori de prin cărțile didactice, ne firești prin limbă și lipsite de suflet popular.

Să citim literatura amintirilor de copilărie, ale scriitorilor mari, sau să evocăm propria noastră copilărie.

Rari icoane simpatice dela școală. Duiosia ne cuprinde numai de cine ne-a spus povești, bunica, mama, tata, și mai niciodată învățătorul.

(Va urma)

Grija amănuntelor.

„Nu cred să distreze pe-o fată, citirea unui roman frumos, cum mă distrează pe mine și cele mai mici socoteli ale armatei mele dragi.“

Napoleon

Toți cunoaștem succesele ce-au uimit lumea ale acestui geniu războinic, dar nu toți știm, că misterul învingerilor lui se datorește în mare parte, atenției dată micilor amănunte. El era de convingerea că fricele de nisip fromează malul, copacii pădurea de aceea nu se baza pe superiorii armatei sale, ci singur supraveghia totul: sănătatea, îmbrăcămintea, alimentele, armele și tot ce era în legătură cu soldații săi. „Mișcarea fiecărei oștiri pe departe sau aproape, ori ce pas, glasul fiecărei trâmbiți, scârțâitul fiecărei roți sunt vii în sufletul meu“ zicea el. Dar din ce se și compune succesul dacă nu din lucruri mărunte?

Și fiecare dintre noi avem un scop a cărui realizare sperăm să ne aducă mulțumirea dorită. Al nostru este acela de-a ridica o generație creatoare de lucruri, idei și viață nouă, nizuind a aduce la loc ceea ce vânturile grele ale războiului au mișcat, ceea ce sălbaticii urii au zdrobit. Învățătorii sunt chemați a educa acest popor al durerii, care poartă în inima lui un strop din puterea cerească, o energie și pricepere nebănuită. Dar acest lucru sigur nu este ușor și nu-l vom putea realiza numai prin formalismul riguros, ci prin o sete de ideal însoțită de dragoste, muncă și grija micilor amănunte. Învățătorul trebuie să fie un risipitor de iubire, un om care nu se târguește pentru munca lui căci nevoile mulțumii, partea ei de umbră îi cere sufletul întreg, munca toată, timpul tot. Adesea va trebuie să-și părăsească gândurile, necazurile sale și să intre în seninul și viforul inimilor omenești, căci numai cunoscând în adevărata ei culoare viața poporului, trecând prin strâmtorile sufletelor, va putea fi folositor, va ști să ajute acolo unde lipsa este mai mare. Cunoașterea

mediului din care se ridică sufletul plătând și curat al copilului pentru mulți nu va însemna nimic — poate — cu toate că este un amănunt important ce servește învățătorului de-a observa mai de aproape înclinările moștenite prin ereditate, dintre cari unele vor trebui dezvoltate iar altele înăbușite. Pe de altă parte interesul acesta de-a căuta poporul în locul lui de muncă și de rugăciune va fi răsplătit prin dragoste și stimă, căci vorba vie și sinceră a iubirii încălzește chiar și inimile cele mai zăvorâte. Și nu este de ajuns ca el să fie numai cărturar ci și un model de credință, adevăr, judecată dreaptă, moravuri simple, muncitor neobosit, un foc arzător de iubire. Să nu uite că chiar și'n lucrurile cele mai mici influențează puternic asupra celor din jurul său și că are nevoie de-o mare putere morală. „A educa este mai mare lucru decât a învăța piatra de osândă a lui Samson.“

Iar când copilul despărțit cu lacrimi în ochi de mama lui duioasă trece pragul școliei se apleacă aici un cuibușor estetic plin de poezie și iubire, Cântul, jocurile, serbările, vrăjitoarea dragoste a învățătorului să-i atragă ca un magnet spre locul unde vor învăța carte a cărei putere este mai mare decât a fulgerelor furtunii. Evanghelia a bătut firele iubirii în urzeala firelor vieții.

Tot din școală copilul trebuie să ducă cu sine în viață ritmul ordinii, farmecul curățeniei și al frumseții, deprinderea de a munci. Să nu uităm apoi că'n țara noastră de măgherean și bușuioc suntem iubiți de un Dzeu nemărginit de bun pe care trebuie să-l cunoaștem și să-l adorăm din cea mai fragedă copilărie. Acestea ar fi abia câteva amănunte pe care învățătorul le are în vedere pentru a-și atinge scopul. Căci adesea e de ajuns un singur pas greșit, un moment nehotărit, un exemplu rău, cărui nu-i dăm nici o importanță ca să se ridice o prapaștie adâncă între noi și fericirea dorită ani în șir.

Chiar în viața zilnică de câte ori nu pierdem mulțumiri ce ne sunt scumpe, numai pentru că neglijăm unele amănunte ce ni se par fără însemnătate. Și când ne dăm seama analizând cauzele nesuccesului vedem că noi suntem primii vinovați, cari am trecut cu vederea lucruri ce mici au hotărit rezultatul.

Dar atunci poate este prea târziu, plecăm fruntea măhnită văzând pentru totdeauna distruse cele mai sfinte nizuinți. De aceea este bine atât în școală cât și în viață a ne jertfi ceva din suflet, o parte din timp pentru studierea sau învingerea unor lucruri mici, care au adesea o putere uriasă. Căci numai ajungând scopul statorit în viață putem fi mulțumiți și atunci ori cât de amară ar fi fost lupta izbânda-ni va aduce fericirea pe care o simte un comandant de armată ajuns erou sărbătorit. Vom uita greutatea cum acesta uită zilele triste de pe front, când gârbovit de ger și foame studia harta luminată de un opaiț, urmărind fiecare mișcare a dușmanului, cei-ar fi putut nimici izbânda. Si când îl vedem pășind falnic pe sunetul marșului însoțit de uralele admi-

rații, să-l comparăm cu acei învățători adevărați, cari au ieșit învingători în viață, dând țării ce poate fi mai scump: Omul moral.

Aurora Popa Inv.

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientos de către cei vizați.

No. 2552—1927

Trimitem spre știre ordinul Inspectoratului No. 14.162—1927 privitor la examenul învățătorilor suplinitori:

Vă facem cunoscut, că Onor. Minister cu ordinul Nr. 107099—1927 a dispus pentru candidații la posturile de suplinitori următoarele:

„Se vor supune la examen toți suplinitorii chiar și cei detașați pe la cancelarii, adică din următoarele materii: L Română, Cetire, Gramatică și compuneri, istorie, geografie și dreptul administrativ.

Examen scris, o compunere de puterea unui elev de școala primară cursul inferior și oral din cetire, gramatica, istorie, geografie și drept. El se va face la reședința fiecărui județ. Comisia să fie presidată de un delegat al Inspectoratului Șef, dintr'un revizor sau subrevizor și un Director sau Directoară de școală.

Sunt scutiți de acest examen cei ce au obținut la cursuri de vară media 7.00, cei cu titlul ajutor.

Iu consecință delegăm ca președinte al acestei Comisiuni pe D-l *Ioan Suciu prof. Aiud*.”

Revizor. M. Sasu.

ȘTIRI.

* *Astăzi am expediat tuturor chitanțele de sporul de pe lunile Maiu-August și salarul de pe luna Septembrie a. c.*

* *Comitetele școlare sunt rugate să achite fără amânare sumele ce dătoresc pentru revisă.*

* Anunțăm cu plăcere căsătoria stimaților colegi: de *Ioan Raica* din *Răchita* cu dș. *Hortensia Hința* din *Sebesel*.

Asociația de asigurare (și nu „*înmormântare*“) a *învățătorilor din județul Alba* va începe se funcționeze cu data de 1 Octomvrie a. c. Domnii colegi au fost avizați special de acest lucru, trimițându-li-se actele pentru semnare. Rugăm și pe aceasta cale ca să se răspundă călduros și urgent la apelul nostru. Marea și salutara idee trebue tradusă de toți în faptă, fiindcă numai așa vom da dovezi de bărbăția și nizuința noastră de a ne croi o soartă mai bună și mai fericită.

* Examenul pentru candidații la posturile de suplinitori din județul nostru se va ține în Aiud la 28 Septemvrie a. c. orele 9 dim. în localul școlii primare de stat din Piața Regele Ferdinand.

AVIZ! În câteva săptămâni va apărea: Plan analitic ilustrat, colorat și împărțit pe săptămâni din **DESEMNI GEOMETRICI** cu o geometrie scurtă și regulile de construcții geometrice pentru școala primară, clasele V—VII, cu caracter industrial. Se poate întrebuița și în școala de ucenici industriali. La Anton Hosztinszky învățător—Oravița jud. Caraș (Banat) Prețul 49 Lei.

Nota: Cei cari vor grăbi cu comanda și trimit bani imediat se vor bucura de favorul de a primi 10 coale modeluri de desemnuri geometrice originale a elevilor. După epuizarea modelelor favorul susnumit nu se mai acordă.

La acest autor se găsesc încă: 1) Plan analitic, ilustrat, colorat și împărțit în săptămâni din Desemn cu mâna liberă pentru școala primară cl. I—VIII. După „Programa analitică 1925“. Prețul 25 Lei. În limba maghiară: 2) Desemn după natura și memorie. Prețul 10 Lei. 5) DODELE, Instrucțiuni cum să facem lucruri din lut, hârtie și lemn. Prețul 10 Lei.